

بررسی و تبیین عوامل مؤثر بر ایمنی شهری (مورد مطالعه: سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر تبریز)

رامین صدیقی^۱

۱- کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
(Rsadeighi@yahoo.com)

چکیده

ایمنی یکی از شاخصه‌ها و مؤلفه‌های مهم و اساسی در زندگی شهری امروز محسوب می‌شود و شهر ایمن به عنوان یک شهر مطلوب همواره مدنظر برنامه‌ریزان و کارشناسان امور شهری قرار دارد. هدف این پژوهش بررسی و تبیین عامل حریق و آتش‌سوزی به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر ایمنی شهر تبریز به عنوان متغیر مستقل و تأثیر آن بر بروز حریق در اماکن مسکونی، تجاری و صنعتی به عنوان متغیر وابسته می‌باشد. در این پژوهش ضمن بهره‌گیری از استراتژی توصیفی-پیمایشی جهت تبیین مسأله پژوهش و ادبیات پژوهش با هدف اکتشافی صورت پذیرفته و نظرات و آراء افراد جامعه پژوهش با هدف توصیفی از طریق پرسشنامه اخذ شده است. جامعه آماری پژوهش شامل کارکنان عملیاتی سازمان مرکزی آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر تبریز می‌باشند و تعداد آن‌ها ۷۲ نفر می‌باشد که نمونه آماری بصورت تمام‌شمار بوده است. ابزارهای گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه ساخته خود محقق می‌باشد که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفت و پس از جمع‌آوری پرسشنامه و تحلیل داده‌ها نتایج پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب رگرسیون خطی و روش آنالیز واریانس (ANOVA) و آزمون فریدمن استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که مؤلفه‌های حریق و آتش‌سوزی در بروز حریق در اماکن مسکونی، تجاری و صنعتی تأثیر مثبت و معناداری دارند.

واژگان کلیدی: ایمنی، ایمنی شهری، مدیریت شهری، حریق، آتش‌نشانی

۱- مقدمه

ایمنی^۱ موهبتی الهی است که خداوند متعال آن را به همه موجودات هستی عطا فرموده است. موجودی نیست که مجهز به سیستم ایمنی خدادادی نباشد، چنانچه فرهنگ ایمنی در یک جامعه به خوبی شناخته شده و جایگاه ویژه خود را پیدا کرده باشد، سیستم ایمنی انسان‌ها هم در آن جامعه خود را فعال و پویا نشان می‌دهد (میرحسینی و میراکبری، ۱۳۸۸). ایمن‌سازی سکونت‌گاه‌ها در مقابل سوانح به ویژه در سال‌های اخیر از جمله دغدغه‌های اصلی مدیریت بحران شهری محسوب می‌شود. ایمن‌سازی سکونت‌گاه‌های انسانی به عنوان یک هدف در تمامی سطوح برنامه‌ریزی کالبدی وارد می‌گردد (محمدزاده و فلاحی، ۱۳۸۶). انسان از بدو پیدایش در روی این کره خاکی همیشه در معرض تهدید بلایای طبیعی ویرانگر می‌باشد. زلزله، آتشفشان، سیل و حوادث طبیعی مشابه پدیده‌هایی هستند که همیشه زندگی انسان را از آغاز حیات بشری به نابودی کشانده است، در مناطق شهری اثرات زیان‌بار معمول در اثر وقوع سوانح طبیعی شامل تلفیقی از ویرانی‌های کالبدی و اخلاق عملکرد عناصر شهری است. ویرانی سازه‌ها و ساختمان‌های مسکونی، شبکه‌ی راه‌ها و دسترسی‌ها، مثل پل‌ها و جاده‌های ارتباطی، تأسیسات زیر بنایی مانند آب، نیروگاه‌ها، خطوط ارتباطی تلفن، برق، لوله‌کشی، آب، گاز و ... از آن جمله هستند (نسیانی، ۱۳۸۹). حوادث انسانی به

1- Safety